SVOBODA

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCV. No. 134. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JULY 16, 1988 CENTS ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 16-го ЛИПНЯ 1988 Ч. 134. РІК XCV.

БАТЬКИ ВИМАГАЮТЬ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Київ. — Справа української мови в різних галузях життя в Україні, зокрема в шкільництві, не сходить зі шпальт підсовєтської української преси.

Для прикладу передруковуємо (без змін) листа до міністерства освіти УССР, копію якого помістила газета „Літературна Україна" з 16-го червня ц.р.

Шановні товариші!

Прочитавши в „Літературній Україні" (№15, 1988 р.) лист групи батьків з Вінниці, ми бачимо, що в нас теж склалась аналогічна ситуація. Зараз на Мостицькому масиві в Києві будується школа, яка 1 вересня цього року прийме перших учнів, і, як нам сказали вчителі школи №243, де вчаться наші діти, ця нова школа буде з російською мовою викладання.

Ми неодноразово зверталися до районного відділу народної освіти із запитаннями про нову школу, яка споруджується в мікрорайоні, де проживатиме 18 тисяч жителів. Який національний склад цього населення? Відповіді ми не одержали. Інспектор шкіл Подільського району Тетяна Яківна Кузьменко цілком упевнено відповіла нам, що школа буде тільки з російською мовою навчання, і на це вже є наказ. Але на наше прохання назвати його номер і того, хто його видав, так і не змогла дати відповідь. Зрозумійте нас правильно: ми хочемо, щоб наші діти добре знали і російську мову (якою, до речі, вони і зараз володіють), а разом з тим не забували своєї рідної мови. Нашим дітям, школа, яку будують, дуже зручна, адже вона майже поруч, а до школи №243 їм ходити незручно. А чому б не створити у новій школі кляси з російською та українською мовами навчання?

Батьків ніхто не запитував, якою мовою вони хочуть, щоб навчали їхніх дітей. Але ж у матеріялах квітневого Пленуму ЦК Компартії України („Завдання партійних організацій республіки по здійсненню перебудови середньої і вищої школи відповідно до рішень лютневого (1988 р.) Пленуму ЦК КПСС" — „Радянська Україна" (9 квітня 1988 р.) читаємо: „Жителі Радянської України, і це слід підкреслити однозначно, мають повну можливість вільно обирати мову навчання для своїх дітей".

Хоча ми вважаємо, як і дуже шанований нами письменник Дмитро Павличко, що „не батьки, а держава має вирішувати, скільки шкіл з тою чи тою мовою викладання повинно бути в тому чи в тому районі, за-

(Закінчення на стор. 3)

П. РУБАН ПРИЇХАВ ДО ЗСА І БУВ ГОСТЕМ В БІЛОМУ ДОМІ

Вашінгтон (Евген Іванців). В середу, 13-го липня ц.р., президент Роналд Реген підписав, як і кожного року, проклямацію проголошення Тижня Поневолених Націй. Церемонія відбулася в городі рож Білого Дому у присутності понад 150 осіб з політичного світу та репрезентантів різних етнічних груп і преси.

Поміж присутніми виїмковими гостями була саме з'єднана родина Петра Рубана, який разом із дочкою Наталкою і мамою його дружини Марією прилетіли до Ню Йорку із СССР, у вівторок, 12-го липня ц.р., і негайно після короткої затримки на летовищі відлетіли до Вашінгтону, щоб бути присутніми на церемонії у Білому Домі.

Президент промовляє, за ним стоять вибрані особи із поневолених народів. Посередині в кріслі Марко Рубан біля свого батька Петра.

З присутніх Президент і віцепрезидент Джордж Буш вирізнили окремо шість осіб, яких особисто вітали та з якими вели розмови. Це був саме український правозахисник Петро Рубан, його спаралізований син Марко, д-р Генрі Зелая, командир відділів контрас, Архиєпископ Абун Маттіяс голова Етіопської Православної Церкви, що стоїть в опозиції до марксистського режиму в тій країні, Січон Сів, утікач з Камбоджі, і Анна Фальтус, голова Комісії для підтримки людських прав у Чехо-Словаччині.

Президент відкрив зібрання заввагою, що саме недавно в ЗСА відзначувано День Незалежности, але стремління Америки є щоб усі народи могли такий день святкувати. Вираховуючи народи, які втратили незалежність через комуністичну агресію, він ствердив, що свобода далі живе у тих народах та переживе комуністичний режим. Він закликав уряд СССР доказати справжню „гласність" і вкінці знести берлінський мур, що ділить обидві Німеччини. Він запевнив присутніх, що ЗСА будуть старатися слідкувати за Гельсінкськими угодами і Деклярацією про людські права. Він пригадав свою недавню подорож до Москви і зустріч із дисидентами та перечитав листа, що отримав від групи дисидентів, в якому написано, що „ми не можемо уявити собі боротьби за людські права без боротьби за національні права націй. Ці слова викликали бурю оплесків присутніх, серед яких було біля 30 представників української громади, між ними головний предсідник УНС д-р Іван Флис.

Після того, як Президент представив д-р Г. Зелаю, він особливо щиро та обширно привітав Петра і Марка Рубанів.

„Якщо пригадуєте при такій самій нагоді минулого року, я говорив про Петра Рубана, в'язня одного із найбільш жорстоких совєтських ГУЛагів. В 1976 році він виготовив репліку Статуї Свободи як подарунок Америці у її 200-річчя і за це його арештували. Опісля знову його арештували за те, що він критикував совєтський напад на Афганістан і що домагався виїзду до ЗСА на лікування свого спаралізованого сина.

(Закінчення на стор. 3)

ПОЛЬЩА ЗУСТРІЛА М. ҐОРБАЧОВА ЗАВОРУШЕННЯМИ

Краків, Польща. — Під час перебування у Польщі совєтський генсек Міхаїл Горбачов з жінкою Раїсою відвідали стародавню столицю країни місто Краків. Там була запляновані зустріч Горбачова з місцевою молоддю у замку на Вавелі — резиденції польських королів до кінця XVI століття, коли столицею польської держави стала Варшава.

Як повідомляє кореспондент агентства Ассошієйтед Пресс, М. Горбачов повинен був також зустрітися з представниками Польської Католицької Церкви під час відвідання старинного костела на центральній площі Кракова.

Прилетівши до Кракова, Горбачов з жінкою поїхали у сусіднє містечко Пороніно, де в 1913-14 роках жив Ленін. Горбачови поклали вінок до пам'ятника Ленінові, після чого совєтський лідер звернувся з невеликою промовою до місцевих жителів. „Ми з товаришем Ярузельським продовжуємо роботу, почату Леніном, — сказав він. — Після трьох років очікувань, дискусій, критики і самокритики ми йдемо правильним шляхом".

Представники опозиції в Польщі повідомили, що у понеділок увечорі в місті Сталева Воля міліція оточила групу робітників, приблизно 50 осіб, що зібралися біля костелу св. Марії. „Костел перебував у справжній облозі, — заявив Збігнєв Ромашевскі, член групи „Солідарности", що наглядає за дотриманням прав людини.

Однак незважаючи на залякування, фотографування і перевірку документів, люди, що зібралися навколо костела, і не думали розходитися. Ми підозріваємо, що уряд вирішив відімстити нам за мітинг, який ми організували минулого четверга", — додав він.

Минулого тижня понад 4,000 робітників металюргійного комбінату у Сталевій Волі вимагали поновити на праці сімох учасників страйкового комітету, звільнених після великого страйку, який відбувся на комбінаті у кінці квітня. Робітники загрозили, що якщо звільнені не будуть прийняті на працю, підприємство знову припинить роботу, при чому це буде зроблено під час візити Горбачова у Польщу.

Представник польського уряду Ришард Страус підтвердив, що біля стін костела у Сталевій Волі „створилася конфліктна ситуація". За його словами, поліція вирішила вміщатися в той момент, коли члени комітету „Солідарности" підприємства хотіли організувати мітинг біля костела. Він не заперечив, що, намагаючись розігнати демонстрантів, міліціонери вжили палиці. Облога костела тривала до кінця вівтірка. Кілька осіб були заарештовані, однак увійти до середини костела міліціонери не наважилися.

В Україні вийшло нове число „Українського Вісника"

Лондон (УПАгенство). — В Україні кружляє тепер 11-12 число самвидавного журналу „Український Вісник", органу Української Гельсінкської Групи. Воно містить довшу статтю п.з. „Ленін про шовінізм — завдання перестройки у розв'язці національного питання" авторства високої ранги партійного працівника під псевдонімом „Києвець". Автор проводить аналізу національного питання з комуністичного становища.

Видання містить також нову рубрику п.з. „Література на ешафоті", присвячену письменникам, засудженим у 1960-их і 1970-их роках. Під заголовком „Література замученої України" є письменники, які загинули під час сталінського терору 1930-их років.

„Культурна хроніка" звітує про події у Києві, Львові і Харкові. Є довша стаття з описом знищення творів Архипенка у Львівському національному музеї під час 1940-их років. Рубрика під заголовком „Перспективи Української Католицької Церкви" описує знищення церков у чернігівському районі України, а також масовий рух в обороні Католицької Церкви.

Числа 32-33 „Хроніки Католицької Церкви в Україні" і ч. 2 „Християнського Голосу" також поширюються в Україні. Вони містять статтю „Марксизм, Новий Завіт і національне питання", релігійну прозу Ірини Стасів, Ігоря Калинця, Ярослава Лесева і Остапа Лапського. Стаття о. Григорія Будзінського „Ще раз про іншу велику брехню" є відповідцю на очорнюючу кампанію проти колишнього українського католицького Митрополита Шептицького. Там є також відповідь о. Михайла Гаврилова на напади на українських католиків у совєтській пресі, огляд Ярослава Лесева „Героїчна віра Церкви і її жертви" і звідомлення про зруйнування українських католицьких церков у Івано-Франківській області.

Фестиваль у Філядельфії присвячений 1000-літтю

Філядельфія. — Тут заходами Фестивального комітету української громади і міського Департаменту розваг відбудеться в п'ятницю, 22-го липня ц.р., о год. 8-ій вечора в амфітеатрі Робін Гуд Делл Іст, Рідж аве., на розі вулиць 33 і Дофину Фермавнт парку Український фестиваль музики, співу і танцю „Гомін України".

Фестиваль присвячений 1000-літтю Християнства в Україні. У мистецькій програмі беруть участь: Вячеслав Полозов, тенор, Андрій Добрянський, бас-баритон Метрополітальної опери, солістка Марта Кокольська-Мусійчук, сопрано, Роман Рудницький, пяніст Давид Лейтон, акомпаньямент, і український танцювальний ансамбль „Волошки", мистецьким керівником якого є Андрій Пап.

В. Полозов

Вступ на концерт безкоштовний, квитки вступу можна набути в українських парафіях, крамницях і у „Вознесінні".

Молодь відвідує Европу

Група студентів перед відлетом до Европи.

Ню Йорк. — Восьма з черги прогулянка Фундації УВУ „Стежками батьків по Европі", в числі 46 осіб, відлетіла літаком лінії „Люфтганза" у понеділок, 4-го липня ц.р., з Ню Йорку до Мюнхену. Більшість учасників це українські студенти з ЗСА і Канади, а інші з країн Европи долучилися до них вже в Мюнхені. Цьогорічною прогулянкою проводить президент Фундації Українського Вільного Університету та її організатор д-р Петро Ґой з допомогою двох асистентів, Ліди Чорної та Андрія Данилюка.

Після приїзду до Мюнхену учасники прогулянки взяли участь у поминальній Богослужбі за св. п. Ярослава Стецька, звідти поїхали до Дахау, де на терені колишнього концентраційного табору влаштували пропам'ятну програму в честь тих українських політичних в'язнів, які там загинули. До цієї мюнхенської частини програми входить ще поїздка групи до села Пуш, в якому спочивають тлінні останки св. Едіґни, правнучки українського князя і христителя України Володимира Великого. На її гробі прогульковці зложили землю з Києва, столиці її предків.

З Мюнхену група поїхала до Риму, де включилася в святкування 1000-ліття Християнства в Україні, звідти на польський військовий цвинтар у Монте Касіно, щоби вшанувати пам'ять тих українських вояків, які загинули у польських військових формаціях в часі Другої світової війни.

Під час цієї п'ятитижневої прогулянки студенти-мандрівники побувають ще в інших містах Европи, як: Венеція, Монте Карльо, Люрд, де включаться у всеукраїнський паломницький похід, а далі стежки вестимуть їх до Парижа, Швайцарії, Відня і Зальцбургу.

Повертаються студенти-мандрівники до ЗСА 8-го серпня ц.р.

МОСКВА ЗНОВУ ВІДКИНУЛА ПРОСЬБУ НАГІРНОГО КАРАБАХУ

Москва. — Як уже інформовано, у вівторок, 12-го липня, виконком Ради народних депутатів Нагірно-Карабахської автономної области прийняв рішення про вихід зі складу Азербайджанської ССР і про переіменування области в Арцахську. Через кілька годин на спеціяльно скликаній сесії Верховної Ради Азербайджану рішення нагірнокарабахців було визнано неконституційним і протизаконним.

У середу, 13-го липня, виступаючи у всесоюзній вечірній програмі „Час", прокуратор Нагірно-Карабахської области Володимир Василенко заявив, що рішення депутатів порушує совєтські закони. За словами ведучого телевізійної програми, за останній місяць на території Нагірного Карабаху у місцевих жителів конфісковано 52 гранати, 800 обойм з патронами, 12 ґвинтівок, 11 револьверів і два обрізи.

Виступаючи на пресовій конференції для чужинецьких журналістів, представник міністерства закордонних справ СССР Вадім Перфілєв відзначив, що Верховна Рада Азербайджану, приймаючи рішення про Нагірний Карабах, діяла в рамках закону. Стаття 114 конституції Азербайджану передбачає право Верховної Ради республіки анулювати рішення, прийняті нижчестоячими органами совєтської влади.

Верховна Рада Вірменії, в свою чергу, прийняла резолюцію, що закликає з'єднати Нагірний Карабах з Вірменією. Перший секретар ЦК КП Вірменії Сурен Арутюнян заявив, що вірменська делегація представить цю резолюцію на розгляд сесії Верховної Ради СССР, призначеної на 18-го липня.

З вівтірка в Єревані тривають багатотисячні демонстрації протесту і, незважаючи на заклик властей, більшість промислових підприємств і транспорт залишаються паралізованими. В середу військові частини попередили спробу демонстрантів проникнути на територію підприємств, не охоплених страйком.

Кілька десятків молодих єреванців порвали свої комсомольські посвідчення на знак протесту проти розгону демонстрантів на летовищі вірменської столиці.

Заступник директора республіканського інформаційного агентства Арменпрес Рем Ананікян повідомив, що у середу ввечорі понад 200,000 осіб вийшли на вулиці Єревану, вимагаючи приєднання Нагірного Карабаху до Вірменії.

Дж. Буш обороняв ЗСА

Ню Йорк. — Помимо палкої промови іранського міністра закордонних справ Алі Акбара Велаяті Іранові не вдалося здобути достатню кількість голосів у Раді Безпеки Організації Об'єднаних Націй щоб проголосувати резолюцію, в якій засуджувалось би Америку за зістрілення пасажирського літака у Перській затоці, де загинуло 290 осіб.

Віцепрезидент Джордж Буш виступав в обороні ЗСА, заявляючи, що проблемою в Перській затоці є Іран, який відмовляється від припинення війни з Іраком, а цього вимагає резолюція Ради Безпеки ООН. Дж. Буш сильним і рішучим голосом заявив, що оскарження Ірану, що цей випадок був навмисний і заздалегідь обміркований є „образливим і безглуздим".

Джордж Буш, кандидат республіканців на президента ЗСА, виступав перед Радою Безпеки ООН вперше від 1973 року, коли то він заступав інтереси ЗСА в цій міжнародній установі, як амбасадор.

Віцепрезидент заявив, що „Америка ніколи свідомо не наражувала невинного цивільного населення на небезпеку", а нелюдська поведінка та свідома жорстокість Ірану супроти закладників говорять самі за себе. Його промова-оборона викликала в загальному позитивну реакцію, хоча деякі демократи намагалися перевести це все на виключно політично-виборчі рейки.

У СВІТІ

ПІСЛЯ СЕМИ ТИЖНІВ У Женеві відновилися переговори про роззброєння. Керівник американської делегації Макс Кемпелмен висловив сумнів щодо швидкого досягнення угоди про скорочення вдвоє кількости стратегічних ракет. Переговори про таке скорочення, що дістали назву СТАРТ, ведуться від 1985 року. Перше засідання, яке тривало дві години, було „продуктивним". М. Кемпелмен ще раз підкреслив, що американська програма „зоряних війн" (СДІ) не повинна стати „закладником" нової угоди. Він заявив, що угода, можливо, буде досягнута ще при Адміністрації Роналда Регена, але переговори будуть продовжуватися, який би президент не прийшов у Білий Дім. Керівник совєтської делегації Алєксєй Обухов заявив, що прогрес залежить від того, наскільки пунктуально обі сторони погодяться дотримуватися договору про обмеження протиракетної зброї. Він також висунув нові вимоги про перевірку наявности крилатих ракет на кораблях військово-повітряних сил.

ДВА ІРАНСЬКІ КАТЕРИ обстріляли і підпалили у вівторок панамський танкер „Юніверсал монарк". Це сталося у північній частині Перської затоки, приблизно у 20 милях від острова Фарсі, що належить Іранові, де розміщена велика військово-морська база „стражів ісламської революції". Палаючий танкер подав сигнали про допомогу. На сигнал тривоги з покладу американської ракетної фрегати „Ніколас" в повітря піднялися два гелікоптери. Між іранськими катерами і американськими гелікоптерами зав'язалася стрілянина. Це вже другий випадок за неповні два тижні, коли З'єднані Стейти відгукуються на просьби про допомогу чужинецьких кораблів, заатакованих іранськими катерами.

ПІД ЧАС СВОЄЇ ПОЇЗДКИ по країнах Південно-Східньої Азії державний секретар Джордж Буш відвідав Філіппіни. Під час переговорів з президентом Філіппін Коразон Акіно обговорювалася справа про майбутнє американських військових баз. Очікують, що ця проблема буде вирішена до кінця липня. Попередні переговори про дальше використання філіппінських баз американськими військами були перервані. Переговори відбувалися на фоні демонстрацій лівих сил, які вимагали виведення американських військ з території країни, а також заяв деяких філіппінських політичних діячів, які вимагали різкого збільшення арендної плати за користування базами. В даний час ЗСА надають Філіппінам 180 мільйонів долярів на рік як економічна і військова допомога. Філіппінці настоюють на збільшенні цієї суми до 1.2 більйона долярів. Судячи з усього, під час переговорів у цій справі був досягнутий прогрес.

В АМЕРИЦІ

ТЕЛЕВІЗІЙНА МЕРЕЖА Сі-Бі-Ес перепровадила радикальні зміни у своїх найвищих провідних колах, назначуючи Говарда Стрінгера, теперішнього директора програми новинок на пост президента фірми, яким досі був Джін Янковскі. Новим директором новинок мережі став Дейвид Бирк, якого переманено зі становища екзекутивного віцепрезидента телевізійної сітки Ей-Бі-Сі. Всі ці зміни зроблено в наслідок того, що в останніх опитах мережа Сі-Бі-Ес зі своїми розваговими програмами вийшла вперше останньою позаду Ей-Бі-Сі і Ен-Бі-Сі.

АМЕРИКАНСЬКИЙ УРЯД одержав офіційне повідомлення від грецького уряду, що американські військові бази будуть закриті якщо обидві країни не підпишуть нового договору в цій справі до кінця цього року. Існуючий договір є важним до 31-го грудня ц.р., а опісля ЗСА мають 17 місяців на ліквідацію. Знавці заявляють, що до ліквідації мабуть не дійде, бо переговори ведуться й напевно будуть успішними, але Америці прийдеться дорого заплатити за новий договір у формі економічної і військової допомоги Греції.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ проголосувала законопроєкт більшістю чотирьох голосів як понад можливе вето, в якому вимагається від адміністрації фабрик та фірм, щоби повідомляти робітників 60 днів заздалегідь про закриття чи масові звільнення з праці. Проголосовано цей законопроєкт голосами 286 до 136 в Палаті Репрезентантів, а минулого тижня в Сенаті голосами 72 до 23. Цей законопроєкт є ключовим для організованого робітництва, коли йде мова про цьогорічні вибори.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200
Subscription 1 year $40.00, 6 months — $22.00, 3 months $12.00
UNA members 1 year* $15.00 Change of address $1.00 Make check or money order payable to: Svoboda
Postmaster: Send address changes to:
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси $1.00
Чеки і money orders виставляти на: Svoboda
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Естонія виборює незалежність

На мапі СССР Естонія є однією з найменших, а за кількістю населення — найменша серед республік совєтської імперії. Однак останнім часом повідомлення, що надходять з цієї прибалтійської країни, займають чільне місце на сторінках світової преси.

Цими днями світ здивувала вістка, що Естонія — перша серед республік Совєтського Союзу — виборола право повернути собі національний прапор: Верховна Рада Естонської ССР спеціяльною постановою проголосила, що відтепер державним прапором республіки буде не червоний, а синьо-чорно-білий. Саме такі національні кольори мав державний прапор незалежної Естонії до окупації її Совєтським Союзом у 1940 році.

Подія ця має неабияке значення. Адже це перша перемога поневоленого Москвою народу не лише за час правління Ґорбачова, але й за всю більш як 70-річну історію совєтської влади. Це перший крок на шляху дальшої боротьби за повне звільнення з-під колоніяльного гніту. Це приклад, що надихає поневолені народи СССР до боротьби за свої національні права, за повне відокремлення від Москви, за свою державність.

Напередодні відкриття XIX всесоюзної партійної конференції, біля Таллїна відбувся 150-тисячний мітинґ, учасники якого доручили своїй делеґації на партійну конференцію виступити за цілковитий перегляд прав республіки, за впровадження справжньої автономії і переведення під місцевий контроль більшости функцій, які знаходилися досі у руках Москви. Виступаючи на мітинґу, делеґат конференції Тіїт Вайкі заявив, що для Естонії та інших совєтських республік було б дуже важливим, якби їм повернули їх державний суверенітет. „Треба підтвердити принцип рівноправности республік, що входять до складу СССР. Самі республіки повинні добровільно вирішити, що залишити у віданні загальносоюзного керівництва", — сказав Т. Вайкі.

Виступаючі на мітинґу велику увагу приділили „процесові відновлення історичної істини", що, стосовно до Естонії, означає викриття сталінських репресій і відкрите проголошення правди про насильне включення республіки до складу Совєтського Союзу проти волі народу.

Естонія стала також першою совєтською республікою, яка створила велику альтернативну політичну організацію Народний фронт. За неповні три місяці існування ця організація добилася підтримки більшости населення. Нині Народний фронт об'єднує понад 50,000 членів. Соціолог Татьяна Заславська закликала до створення подібних організацій по всій країні для противаги урядовій і партійній бюрократії. Тепер, наслідуючи приклад маленької Естонії, подібні організації почали створюватися у Києві, Литві, Москві, Ленінграді та інших містах і республіках Совєтського Союзу.

Неформальні політичні клюби появилися в усіх куточках червоної імперії, але ні один з них не має такої кількости членів і не користується такою підтримкою у народу, як естонський Народний фронт. До його програми входить, зокрема, надання Естонії права встановлювати власні ціни на товари і заробітну платню трудівникам, повну автономію в культурному житті, визнання естонської мови державною мовою республіки, вільне спілкування громадян з родинами, що проживають закордоном, контроль над охороною довкілля, право на самостійну дипломатичну діяльність, включаючи представництво в Організації Об'єднаних Націй та багато інших.

Естонія, яка мала свою державу від 1918 до 1940 року, коли її анексував Совєтський Союз, показує нині приклад боротьби за незалежність. „А як же в Україні?" — мимоволі запитуємо себе. Під цим поглядом, як не прикро, ми ще далеко позаду. На Україні покищо триває боротьба з русифікацією, за розширення мережі українських шкіл, за відновлення рідної мови в дитячих садках, навчальних закладах. І це теж важлива справа, адже боротьба за рідну мову — це боротьба за наше існування, за наше національне „я".

Естонія стала нині променем світла у темному царстві „імперії зла". Українці на батьківщині і в діяспорі підтримують півтораміпьйонний естонський народ, який під синьо-чорно-білим прапором виборює незалежність і щиро бажають йому дальших успіхів на шляху до повної самостійности.

Микола Бараболяк

В ПОЛЬЩІ МАРАЗМ

Робітничий юнійний рух під знаком „Солідарности" і його початкові успіхи викликали в польському суспільстві почуття сили й евфорії. При кінці 1981 року почались арешти і переслідування, але це радше підсилило дух опору. Прийшло до зорганізування підпільної держави в державі з її не тільки підпільним політичним проводом, але й зі сіткою громадських установ й організацій. Виринула добре зорганізована підпільна преса, видавництва, включно з науковими, суспільна опіка, підпільні фінанси, включно з самооподаткуванням. Духовий стрижень система находила в Церкві. Закатування о. Попєлюшка піднесло дух опору до зеніту. Режим реагував зразу драстично, а відтак наче погодився з дійсністю і толерував цю підземну іриденту. І тією тактикою добився успіхів.

Останніми часами рух принишк. Робітництво, головно в Ґдині, де зродилась „Солідарність", пробувало цієї весни страйкувати, протестуючи проти підвишки цін, до чого причіплено теж вимогу визнати „Солідарність", але це був наче останній спазм духу опору і неґації супроти режиму. Загал робітництва не відгукнувся, і „Солідарність" у Ґдині наче скапітулювала перед режимом. Страйкарі зібрались після програної в костелі, але видимої піддержки у проводі Церкви не найшли. Церква наче відцуралась руху опору і відсепарувалася від політики репрезентованої „Солідарністю".

Репортер польської паризької „Культури", пишучи про це прикре явище польського маразму (ч. 5/88, стор. 17), нарікає: „Все це признаки сонности. Не весело на весну'88. А що на те Церква? — Говорячи зі сарказмом — спить разом із народом, тільки з відкритими очима. Коли під кінець лютого прочитано в церквах комунікат конференції епископату, який, нав'язуючи до найновішої папської енцикліки та нещодавної підвишки цін, дав вираз побоюванню суспільства і вказав на ролю Церкви в цій справі, то ця енунціяція епископату є радше вимковою після того, як у Церкві виразно придушено голос священиків-боєвиків. Примас, як звичайно 'подорожує і дає інтерв'ю', а більшість епископів всю увагу й енергію зосереджує на будуванні нових костелів, яких у Польщі починає бути так багато, як у ніякій іншій країні, і вони великі, наче б у Польщі не було перманентної кризи і коли не нужди, то біди. В цій біді вирізняються молоком і медом спливаючі, але для священослужителів виключно, — парафії... Починає проявлятись прогалина між духовенством і суспільством. Духовенство забуває, що добробут Церкви, який базується на надмірній запобігливості клиру, приносить в результаті необчислимі втрати. Церква при допомозі своїх урядовців (так, так — священиків!) функціонує справно і з успіхом, як довго ці урядовці живуть у суспільстві, а не над ним. Церква — це пасторальна інституція, а не економічна! Найперше й основне завдання Церкви — це вслухуватися в життя народу, якому має вона служити, а не ним правити. Не моїм завданням дезавувати багато ділянок діяльности польської Еклезії, зокрема дуже корисну видавничу діяльність. Хочу тільки звернути увагу на те, що непокоїть мене. Виволікаю зумисне негативні елементи, які є в засягу моєї обсервації. Хай мене не судять за мудрагельство. Пишу прямо на підставі мого досвіду і не заперечую, що деякі завваги можуть бути здеформовані суб'єктивністю..."

Теж із інших джерел доходять вістки про мінорні настрої суспільства у Польщі, а зокрема нарікання на політику польського клиру, що наче „зрадив" польський резистанс. Нам, що жили в Галичині, добре відомий бойовий характер польського патріотичного духовенства. Що сталось? Що спричинило цю зміну настроїв? Генерал Ярузельський їздив недавно до Риму, був на довшій авдієнції у Папи. Він мусів „сповідаючись" перед Святішим Отцем, сказати йому щось на зразок: „Я люблю Польщу, як кожний поляк. Але мені сказали рішуче у Москві: не заведеш порядку сам, — заведемо ми! Кремль не може поступитись 'Солідарности', бо прийшлось би партії зрезигнувати з ролі лідера політичного життя. Юнії мусять існувати під контролею партії. Допоможіть мені, Владико, захоронити Польщу від більшої катастрофи". — Політичні настанови для польського клиру йдуть не від кардинала Глемпа, а з Ватикану. Roma locuta — і польський клир принишк. Дотеперішним лідерам спротиву це не по душі, але народ зрозумів dictum і прийшли розчарування, апатія і маразм. Поляки — народ емоційний, гарячковий, наладований динамітом, але зрозумів логіку політики часу і зійшов із барикад. На мій розсуд, розумно: треба виждати на висліди перестройки й гласности у Москві. Поляки — народ запальний, але в них теж є і політичний досвід і глузд. А як справа з політичною ролею польського духовенства? Воно насправді було завжди надто розполітиковане, то може й пора йому обмежити його політичну ролю і зайнятись більше справами душі.

А що врешті з закидом польському клирові, що в центрі його уваги стоять будівельні справи більше ніж духовні? Це вада всякого духовенства (в тому й українського, на жаль, теж!) Коли на першому пляні не трактується духовні вартості, то якусь діяльність треба виявити... Будується, незалежно від того, чи є насправді потреба і чи не дати б першенство, наприклад, такій діяльності, як видавнича, коли кошти все ж таки обмежені. Матеріяльними надбаннями виповнюється вряди-годи духову порожнечу, безпорядність та розгубленість...

В. Сірський

ТОРОНТО — ЛЬВІВ

Поїздку до Львова організувало відоме в Торонто Блюр Травел Бюро. Летимо літаком до Будапешту, де задержуємося майже два дні. Була добра нагода оглянути столицю Мадярщини й також купити дещо для наших рідних в Україні. Канадський доляр незвичайно вартісний на Мадярщині. Майбутнім канадським туристам дораджуємо використати цю сприятливу бизнесову ситуацію.

Наш поїзд затримався в Чопі цілих три години. Причина: прикордонна перевірка та переставка коліс. Мої валізи перевіряли дуже старанно, але з потрібною дозою чемности. Пропускають навіть Біблію та дві репродукції „Хрищення України" Юрія Козака. Кондуктор нашого вагону — це львів'янка, котра відразу заговорила до нас українською мовою. Коли ми їхали зі Львова до Будапешту, контролювали тільки пашпорти.

У Львові відвідую негайно Собор Святого Юра, бож із готелю „Дністер" до Собору тільки дві-три хвилини ходу. Цю славну галицьку святиню відновлено з нагоди Тисячоліття; на кожній Службі Божій багато вірних. Тут потрапило мені в руки „Послання митрополита Львівського і Тернопільського Никодима, Свято-Успенської Почаївської Лаври Священноархимандрита". Послання це написане в християнському дусі з малим „додатком", котрий читачеві процитую: „Історичний шлях нашої Руської Православної Церкви не завжди був легким. Особливо це було відчутно в нашому регіоні — землі Галицькій, коли недруги наші створенням різновір'я зловмисне сіяли між нашим народом дух розділення, з метою розшматувати єдність слов'ян та знівечити благодатне надбання наших православних предків." — І далі:

„Найстрашніше те, що ця згубна ненависть до Святого Православ'я на Галицькій землі завжди прикрашалась медовим закликом до 'святого возз'єднання'. З болем в душі гірко зізнавати, що ще й сьогодні знаходяться деякі люди, які свідомо цураються прадідівської віри в угоду тим, хто вічно, з якоюсь нелюдською жадобою, зазіхав і зазіхає полонити святу велич православного слов'янського братства своєму властолюбству, з причини чого віками безжалісно нищилось все, що могло б свідчити майбутнім поколінням про благодатну красу небоподібних святинь Православ'я на наших землях..."

Розуміється, що термін „Руська Православна Церква" тут ідентифікується з Російською Православною Церквою... Далі ми в Києві. Богослуження у Володимирському Соборі в Києві передавалось по телевізії російською мовою.

В театрі чекала на мене несподіванка: київська група артистів із режисером-постановником В. Зентарським ставили трагедію Ю. Словацького „Мазепа", переклад Миколи Зерова. Замість „виклятого гетьмана Мазепи" глядачі побачили дійсного Івана Мазепу з усіма лицарськими атрибутами. В ролі Мазепи виступав О. Задніпровський. Після закінчення цієї трагедії, я мав ще нагоду побачити на сцені „Пам'ять" Олійника. Це була безпощадна критика дотеперішньої совєтської дійсности. За часів панування Брежнєва — Андропова цей театр обступили б каґебісти та всіх артистів і публіку „запросили" б на „сибірський чай"...

Отже, „перестройка" таки робить своє діло, й народ молиться за здоров'я Горбачова. Розуміється, що перевиховати людину, котра ще донедавна потопала в сталінській брехні, не під силу навіть такій енергійній людині, як Ґорбачов. На це потрібно часу двох-трьох поколінь.

Найбільше враження на мене справила прогулька в Карпати. І не тільки краса Карпатських гір. Незабутньою назавжди буде мені зустріч у горах із трьома хлопцями, коли один із них, не більше 12-ти років віком, мене несподівано запитав: „Дядьку, а чи вас там у Канаді так притискають, як нас тут?" — Мені з гордости за цього хлопчину покотилися по лиці сльози. Бо ж яка жива ще й досі національна гордість наших гір!

Львів'яни інтересуються дуже подіями у Вірменії. Горді вірменці ще й досі страйкують і домагаються прилучення до Вірменії частини батьківщини, що досі знаходяться „під окупацією"... Азербайджану.

Пригадуємо, на кінець, усім, що у Львові панує спрага на святе Письмо. Висилайте його своїм рідним і приятелям. Зробіть це негайно!

Дуже цікавими були відвідини львівських музеїв, особливо Художньо-меморіяльного музею Олекси Новаківського. Восени цього року в ньому відбуватиметься виставка творів великого мистця Олекси Новаківського, що їх врятував від загибелі д-р Микола Мушинка з Пряшева.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про потребу відпочинку

Здасться таки немає людини, яка б не потребувала принаймні на коротко зробити собі вакації від щоденної рутини, яка б не відчувала відпруження на дозвіллі, що так конечне для рівноваги духу. Ми часто чуємо від знайомих, що тут, в Америці, немає часу на відпочинок і що багато осіб може „дозволити собі" лише на тиждень літніх вакацій не так з причини коштів із цим пов'язаних, як із-за своєї праці. Ба, щобільше, знаємо людей, які довгими роками взагалі не відпочивали, маючи відповідальний пост або власне підприємство, в якому треба було постійно перебувати.

Чи справді можливо, що ЗСА — це держава, яка дає найменше можливостей для відпочинку? Коли порівняємо її, наприклад, із Францією, де цілий місяць серпень є офіційним місяцем вакацій, коли більшість крамниць та установ закриті, а мільйони мешканців цілими родинами виїздять з міст на дозвілля у природі, — то справді скупі є дні вакацій, призначені урядом праці в ЗСА. Це здасться той шлях, що провадить до надто частих тут серцевих недуг, які приходять з напруження і надміру праці.

Все це факти, які ми добре знаємо, а помимо того не вміємо ніяк витягати з них відповідних консеквенцій. З роками перебування в цій країні і ми, українці, силою обставин, але і наслідуючи автохтонних американців, не дозволяємо собі на справжній відпочинок, часто розділяючи його на довші кінці тижня, в яких прямо не стає часу відпружити натягненні на дозвіллі нерви. Та й вакаційне дозвілля часто-густо вбачаємо у поспішній прогулянці автом з місця на місце, щоб якнайбільше побачити, захопити на плівку фотоапарату чи фільмової камери.

Інші громадяни знову ж використовують короткі літні вакації, щоб залишитися вдома та виконати давно занедбані праці біля хати.

Але все це ніяк не той відпочинок, що його потребує наше тіло й душа, щоб себе відновити до дальшої нелегкої рутини щоденного життя, що чекає вже за порогом із осінньою порою року.

Більшість моїх читачів може й читатиме цей фейлетон у літньому затишку зі здивуванням, чому О-КА пише про таку самозрозумілу справу, — але, якщо мої відпочивальники дещо приглянуться у своєму довкіллю, то признають, що уміння відпочивати стає справжньою проблемою нашого життя.

Як знайти правильний шлях до відпруження від поспіху, що так притаманний пересічній людині в ЗСА?

Здасться, кожний мусить тут сам відкрити, що для нього найкраще та найбільш корисне. Для одного — це зміна місця; для другого — самотність; для іншого — зустріч з природою, а ще інший відпочиває при спорті.

Але не забуваймо, що відпочинок — це конечна річ у нашому житті, і в ньому мусить бути рівновага між фізичним та інтелектуальним добром. А цього останнього чомусь тепер у кожного так мало і так по-мачушому до нього відносимося.

Зокрема духова українська пожива на літніх вакаціях придалася б нашим молодим поколінням, — за неї однак можуть подбати лише батьки, якщо вони розуміють вагу того пріоритету.

О-КА

Володимир Бярагура

Нова книжкова поява для дітей молодшого віку

Знаючи наш видавничий ринок і нехіть до читання, зокрема дітей, кожну нову вартісну книжкову появу треба привітати. Такою виховно вартісною й естетично виданою є „Казка з березового лісу — Пухнастиків день народження". Це вдалий переклад із англійського авторства М. Брик. Переклад виконала відома письменниця-поетеса Світлана Кузьменко, співробітниця „Веселки". Вартість видання з естетичного боку підносять повносторінкові та повнокольорові ілюстрації-малюнки Г. Нойбахера. Казка вийшла в видавництві „Українська Книжка" в Торонто, Канада, за редакцією проф. Ярослава Чумака.

Книжка великого формату має 22 сторінки тексту й ілюстрацію та повнокольорову обкладинку з кінцівкою на тиловій сторінці. Книжка друкована в Гонг-Конгу й її технічне виконання досконале так, що можна зарахувати її до категорії вибагливих видань.

Ця лектура виховно вартісна, бо життєрадісна з підкресленням дружби між лісовими пожильцями-тваринами — звірятами, птицями, комахами, які прагнуть жити взгоді та робити собі взаємну приємність. Вчителі й виховники можуть легко провести паралелю поміж лісовими тваринами й дітьми щодо дружби, взаємодопомоги й мирного життя.

(Закінчення на стор. 4)

Н. Сеник-Коваль

ПОЕЗІЯ — БЕЗСМЕРТНИЙ ДОТИК ДО ДУШІ

III.

Багато інших тем порушено, як також вийшла друком у 1987 році її збірочка „Бузиновий цар", а присвячена вона дітям дошкільного віку. Саме такої літератури дуже бракує у нас тут, на чужині.

Синички на снігу
Синички голодом намлілись.
Така зима, така зима!
Оце б у вирій полетіти, — так батьківщини ж там нема.

Нарешті, тема з тем, якій Л. Костенко приділила чи не найбільше уваги — це поет і поезія. На цю тему у неї різні міркування, часом болючі:

Я сто поем ще маю на меті,
а я дивлюсь у вічі пістолету...
В безсмерті холодно. І холодно в житті.
О Боже мій! Де дітися поету?!

Найбільше ж, до чого вона знову й знову вертається це роля поета в суспільстві — служіння своєму народові.

У найдавніші часи нашої історії співці-поети — бояни — при війську бували, дух вояцький підносили, що й відображено в літературі („Слово о полку Ігореві"). Цей відгук маємо і в романі Л. Костенко „Маруся Чурай" Маруся складає пісні, що бадьорять козацтво. Відомо поет, його слово — велика сила. Шевченко своїм огненним словом розбудив увесь нарід — від темного згорьованого кріпака до манірної романтичної княжни. Поет-письменник своїми творами облагороднює душу людини, скеровує її на праведну путь, засуджує зло, підносить мораль.

Поезія — це завжди неповторність,
якийсь безсмертний дотик до душі.

А щоб поезія була „безсмертним дотиком до душі", Л. Костенко дбає про досконалість своїх творів і радить іншим: Поете, вмій шукати і чекати, щоб то не був „великий щебет, писк і цвіріньчання — таке, що часом хочеться людині поезію шукати у мовчанні".

На тему поет і поезія є у поетки ціла поема „Циганська муза", — до якої авторка взяла епіграф із творів циганської поетеси Папуші: „До поезії треба сходитись, як до великого вогнища", і вся ця поема присвячена Папуші. Папуша ще з дитинства виділялася з-поміж циганських дітей: „танцює і ворожить, і... учить алфавіт". Бувало поворожить і грошей не бере. Ось Папуша вкрала книжку у Кракові в купця. „Воно тобі потрібне? Вже б краще гаманця"... Їй дорікали, переконували її, били, а вона „нанизує слова, як бублики на шнур". Нарешті Папуша тікає з табору, та „снились їй вночі забрьохані колеса, кибитки і вогні... вогні... вогні... А сонця! А трави!" Вертається у табір, мучиться. Вона на роздоріжжі. Поезія — її дерзання, вона поет і розуміє, що її народові потрібне Слово. „Ви будете без слова стоячі як вода". Але Папуша — дитя свого народу і понад усе любить його. Ліна стверджує:

Але ж, але ж, але ж. Народ не вибирають.
І сам ти тільки брунька у нього на гіллі.
Для нього і живуть, за нього і вмирають. Ох, не тому, що він — найкращий на землі!

Папуша лишає циганський табір, бо вона не хоче, щоб її народ лишився „стоячою водою". „І по війні, в руїнах, дала їй Польща дах. Притулок їй дала. Тут твій робочий стіл. Душа твоя не тут". Поезія перемогла.

Одне я тільки знаю: що нам потрібно Слово.
Як вогнище. Як доля. Як лінія судьби.

Ліна Костенко — тонкий знавець рідної мови. Вона її вудчуває до найменших відтінків, чує її запах, бачить її колір. Її мова насичена народними виразами, які так тісно пригнані; вона, ніби бавиться, вживаючи ті вирази, наприклад:

Воно, звичайно, що там говорить,
ото ж бо й є, нема чого балакать.
А що поробиш, хай воно згорить,
сміятись краще все таки, ніж плакать.

От тому й шкода, що в нашої авторки так багато іншомовних слів. А. М. Рильський лишив заповіт: „Як парость виноградної лози, плекайте мову". Хто ж має її плекати в першу чергу, як не поети-письменники. Ось візьмемо вірш Л. Костенко із збірки „Неповторність" (стор. 13). У вірші нараховуємо 29 рядків, в тих рядках 16 чужих слів: екран, павільйон, гени, старт, кіномарафан, фініш, бліци, репортер, проекція, кадр, кореспондент, інтерв'ю овації, телефон, пантера, а крім того: Москва, Париж, Гран-Прі, а рефреном до цього вірша є: Іван косив траву. Таке накопчення чужих слів, я уважаю знецінює твір, хоч може тут теж гра авторки: до всіх отих кіномарафонів, овацій, проекцій контрастом звучать слова — Іван косив траву. Але ж і інші поезії переобтяжені інтернаціоналізмами, включно з американізмами: стрес, смок, слайди, кросворд і інші. Як захаращувати твори чужими словами, то краще вже витягати із забуття староукраїнські слова, яких у поетки теж не бракує, вона залюбки вживає: осквернити, скорбящий, достойний, шандал (підсвічник), печаль, олжа (брехня), іспокон, ферязь (староукраїнський одяг), кирея (одяг), радута (польове земляне укріплення), зацна (чесна) і багато-багато інших слів, а навіть виразів, як: „творящий добро блажен". Може староукраїнські слова будуть незрозумілими для широкого читача (те ж саме й із чужими словами), але згодом вони увійдуть у популярні українські словники й тим збагатять нашу мову. Слово душа — улюблене слово авторки, правда, це слово особливо надається для поезії, воно допомагає передати психічний стан людини. „Сахається розгублена душа, почувши раптом тихі кроки щастя". „Блаженний сон душі мистецтву не сприяє".

Досить часто користується Л. Костенко контрастами, чим підкреслює протилежність чогось, виразніше виділяє поняття речей, ситуації, характер людей.

(Закінчення на стор. 4)

РАЇСА І МИКОЛА РУДЕНКИ В БАФФАЛО

Завданням цього допису є розповісти про зустріч української баффалівської громади з Раїсою і Миколою Руденками. Вони відомі всій нашій діяспорі, тож розказувати про їхній життєвий шлях зайво.

Ініціятива для зустрічі подружжя Руденків з українською громадою міста Баффало вийшла від товариства Американці в обороні людських прав в Україні. Це товариство в кінці квітня запросило представників місцевих товариств і організацій на спільне засідання, щоб обмінятись думками, як можна б найбільш достойно зустріти дорогих гостей. На початку вирішено, що всі учасники засідання творять комітет зустрічі, та що наступні спільні засідання відбуватимуться щодва тижні. Рівночасно вибрано президію комітету у складі: Зенон Боднарський — голова, Іван Ріжко і Ігор Чмола — заступник голови, Оксана Бережницька — секретар і Володимир Тупицький — скарбник. На плечі президії покладено основну частину праці для підготування зустрічі.

Раїса і Микола Руденки з членами комітету і представниками українських організацій Баффало.

Раїса і Микола Руденки приїхали до Баффало в суботу 11-го червня біля полудня. Тоді ж відбулась зустріч Руденків з членами комітету. На цю першу зустріч запрошено також представників двох місцевих українських радіопрограм. Опісля подружжя Руденків поїхало оглянути недалекий Ніягарський водоспад. Пів до шостої вечора Микола Руденко дав інтерв'ю представникові місцевого часопису „Баффало Нюз".

Зустріч Руденків з громадою Баффало, що відбувалась у залі української православної церкви св. Тройці почалась в 7-ій вечора. При дверях хлібом і сіллю зустріли їх Оксана Бережницька і Зенон Боднарський, члени комітету. Дівчата вручили пані Раїсі червоні троянди. Вечір відкрив голова комітету Зенон Боднарський. Він же в імені управи міста Баффало вручив достойним гостям символічний ключ до воріт міста. Вечором проводив Ігор Чмола.

Виступ Руденків попередила коротка мистецька програма. Марійка Хом'як продеклямувала один вірш із збірки „З тюремних поезій" Миколи Руденка. Гурток бандуристок при „Рідній Школі" під мистецьким керівництвом Гені Лепко відіграв танок „Попадя" і заспівав відому пісню „Зелений гай".

Потім Раїса Руденко поділилась з присутніми споминами про важку долю дружини дисидента в сучасній Україні та розповіла про свої переживання в концтаборі.

Микола Руденко розпочав своє слово згадкою про те, як 27 років тому в ролі туриста відвідував він місто Баффало і Ніягарський водоспад. Мав він тоді своїх ангелів-хоронителів і міг тільки мріяти про зустріч з українцями міста. Микола Руденко говорив коротко, бо вважав, що цікавішим для присутніх буде ставити йому запитання, на які відповідатиме він, скільки б тих запитань не було. Щоб дати людям час застановитися над запитаннями прочитав він кілька своїх віршів.

На запитання присутніх М. Руденко відповідав щиро. Розказував про жахливе становище сьогоднішньої України та про свої сумніви відносно гласности і перестройки Ґорбачова. Він підкреслив великі завдання, які стоять перед українською діяспорою, бо вона у великій мірі може допомогти Україні в її змаганнях за волю.

Після виступу гостей присутні ще довго за солодким і кавою обмінювались враженнями зі зустрічі з достойними і небуденними гостями.

В 11-ій годині вечора баффалівські телевізійні канали 2 і 7 у вістках передали короткі звіти про зустріч української громади Баффало з Раїсою і Миколою Руденками. В неділю рано часопис „Баффало Нюз" помістив обширне інтерв'ю свого кореспондента Майкела Бібі з Миколою Руденком. Інтерв'ю було прикрашене знімком М. Руденка.

Кінчаючи, можна ще підкреслити, що перебування тут подружжя Руденків зробило на членів нашої громади велике враження. Комітет, що приготовляв цю зустріч, повністю вив'язався із своїх завдань. На зустріч з Руденками прибуло до залі української православної церкви 200 людей.

Ігор Чмола

Відзначення українського Тисячоліття в Сієтлі

В останньому тижні травня ц.р. невелика, але діяльна українська громада в місті Сієтлі стейту Вашінгтон святочно відзначила великий український історичний ювілей — 1000-ліття удержавлення християнства в Русі-Україні.

Від 21-го до 31-го травня в музеї історії й індустрії відбулася виставка старинних українських ікон. Відкриття виставки стало можливим завдяки участі діячів американського релігійного, наукового й політичного світу. Доповідав іконознавець д-р Джеймс Петерс, професор університету в Сієтлі. Виставку зорганізував комітет Тисячоліття при Українському Американському Клюбі при співучасті фундації родини Чопівських та фінансової підтримки Євгена Горбача, відомого нашого промисловця в Сієтлі.

Тиждень від 22-го до 29-го травня був проголошений Тижнем Українського Тисячоліття в стейті Вашінгтон і місті Сієтлі. Проклямації губернатора стейту і посадника міста Сієтл були вивішені у приміщенні виставки ікон.

Від 27-го до 30-го в Сієтлі на фестивалі народного мистецтва відбувалися відзначення за такою програмою:

27-го травня — церемонія відкриття, а о год. 12 дня відбувся мистецький виступ відомого нашого бандуриста-віртуоза з Австралії Віктора Мішалова в місцевій радіостанції КУОВ-Паблик Радіо. 28-го травня в Мерсер Форумі виступив з концертом бандурист В. Мішалов. Потім на сцені Радіо КУОВ Стейдж відбувся концерт тріо бандуристок „Троянда" з Ванкуверу, Канада; а відтак в Мурал амфітеатрі — виступ українського танцювального ансамблю „Черемшина" з Ванкуверу. Увечорі танцювальний ансамбль „Черемшина" виступав у програмі етнічного концерту в міській опері. Кожну точку його виступу публіка сприймала бурхливими оплесками й оваціями. Треба однак завважити, що, помимо високого мистецького рівня виконування танців, недоліком є, на зразок совєтських танцювальних ансамблів, виконування циркових карколомних точок, які хоч з одушевленням сприймає чужа публіка, але вони спотворюють оригінальність українських народних танців.

О год. 7 вечора в Монтенейрс Клюбі почався „Український Вечір", на якому виступали з мистецькими програмами танцювальний ансамбль „Черемшина", вокальний ансамбль „Троянда", литяча танцювальна група з м. Юджіну, Орегон, і бандурист В. Мішалов. До танців пригравала оркестра Берта Карлсона. Був відкритий буфет з добірними українськими стравами.

29-го травня, в неділю, о год. 2 по полудні в католицькій катедрі Сейнт Джеймс відбулося урочисте Богослуження, яке відправили три священики української католицької церкви о. Степан Кузьма з Річмонду, о. Йосафат Тиркало з Ванкуверу і о. Павло Греськів, який тепер перебуває в Сієтлі. Потім соборний Молебень, в якому взяв участь о. Григорій Лисько, настоятель української православної церкви в Портлянді, Орегон. Чудово співав 70-членний хор церкви Пресвятої Богородиці з Ванкуверу під диригентурою Василя Шмігеля. Це був на високому мистецькому рівні своєрідний концерт українського церковного співу.

Після церковної відправи в авдиторії цієї ж католицької катедри відбувся святочний обід за всіма церемоніяльними приписами. Ролю тостмайстера знаменито виконував українською і англійською мовами інж. Орест Даниш. Після обіду промовляли: о. С. Кузьма про значення 1000-ліття християнства Руси-України і поширення його на території східньої Европи; інж. Ігор Шевченко обвинуватив Москву в намаганні присвоїти собі цей великий український ювілей та у величезних духовних і матеріяльних шкодах, що для українського народу, його церкви й культури принесла московська окупація України. Англійською мовою промовляв проф. Іван Решетар, який щойно вернувся з Вашінгтону, ДК, з конференції, присвяченої 1000-літтю християнства східніх слов'ян. На кінець виступив бандурист В. Мішалов з виконанням кількох українських дум і жартівливих пісень. Обід закінчено грімким „Многая літа" і українським національним славнем „Ще не вмерла Україна".

Протягом двох тижнів у Сієтлі виставлено п'ять великих плякатів про українське християнське Тисячоліття.

Вся програма святкувань була зразково зорганізована і пройшла на високому духовному і культурно-мистецькому рівні.

А. Демусь

Батьки...

(Закінчення зі стор. 1)

лежно від національного складу населення району", та все ж таки в нашому випадку так званого демократичного принципу ніхто не дотримується і, як видно, й дотримуватися не збирається. А чого вартий він у ній, свого часу чудово проілюструвала газета „Литературная Россия" (№44, 1986 год): „Почти тридцать лет назад в школах Карельской республики было прекращено преподавание национального языка, и эта затея осуществлялась якобы по инициативе снизу, как бы по желанию родителей. Спохватились несколько лет назад, когда вся национальная культура Карелии оказалась перед пропастью, через которую теперь срочно приходится перебрасывать маленькие мосточки в будущее. Выросло два поколения людей, не изучающих своего родного языка".

Повертаючись до наболілого питання, дуже просимо допомогти нам використати оту повну можливість вільно обирати мову навчання для своїх дітей за місцем проживання, тобто допомогти нам добитися, щоб наші діти-українці мали можливість навчатися українською мовою в столиці Радянської України місті Києві.

Наперед вдячні батьки: жителі вулиці Великої Мостицької, 6 (15 підписів), жителі вулиці Великої Мостицької, 8 (27 підписів), жителі проспекту „Правды", 3 (29 підписів), жителі вулиці Вишгородський, 23 (6 підписів) усього 77 підписів."

П. Рубан ...

(Закінчення зі стор. 1)

В січні цього року син Марко дістав дозвіл приїхати на лікування. Перші слова Марка, коли приїхав до нас були: „Я хочу стати на ноги". В своїх руках він тримав щось над чим працював в часі своєї довгої подорожі — це була вишивка Статуї Свободи. Я щасливий, що можу вам сьогодні сказати, що Петро Рубан звільнений з ув'язнення і саме минулої ночі прилетів до ЗСА, щоб з'єднатися із своєю родиною. Сьогодні Марко і Петро з нами". — Ці слова Президента, які присутні часто переривали гучними оплесками, він закінчив запевненням усім поневоленим народам у світі, що Америка ніколи не забуде їхнього благання і ніколи не буде соромитися говорити правду. „Ваша боротьба є нашою боротьбою і одного дня ви будете вільні!"

На закінчення Р. Реґен підписав 30-ту проклямацію про Тиждень Поневолених Націй. Свідками цієї публічної церемонії, яку впровадив щойно Р. Реґен, були віцепрезидент Джордж Буш, сенатор Баб Дол, конгресмен Бенджамін Гілман і Роберт Дорнен, колишній конгресмен Ед Дервінскі і провідники різних українських організацій.

Петро Рубан, втомлений, але щасливий, що вже є разом з цілою родиною в ЗСА, сказав відтак у розмові, що це велекий „скок" із концтабору ч. 36 в Пермській області до Городу рож в Білому Домі у Вашінгтоні. Його перші враження із ЗСА, особливо із молодих людей, дуже позитивні, зокрема щодо їх енергії і духу. Він однак висловив велику журбу за долю залишених у концтаборі ч. 35 Івана Кандибу, Івана Сокульського і Михайла Алексеєва, які всі далі сидять в одиночках. Тому він хоче зробити все, що в його силі, щоб допомогти їм і щоб звільнено усіх політичних в'язнів. Він також дякував усім, що причинились до його приїзду.

Президент Р. Реґен вітає Марка Рубана.

Сен. Баб Дол розмовляє з Петром і Марком Рубанами.

ПРОПУЩЕНО МІСЦЕВІСТЬ

У дописі під заголовком „Збори Жіночої Організації при ХОС" („Свобода" ч. 131 за середу, 13-го липня) пропущено місцевість, де ця подія відбулася. Загальні збори Жіночої Організації при Хліборобсько-Освітньому Союзі" (ХОС) відбулися в Куритибі, Бразилія. — Ред.

Успіхи нашої молоді

Немає для батьків, родини і громади більшої радости, як здійснення їхніх надій і сподівань на молоде покоління.

Рік за роком школи всіх ступенів, від народних починаючи, а на університетах кінчаючи, випускають із своїх мурів молодь, що, здобуваючи систематичні знання, готується до вибраної професії, щоб належно підготованою ввійти у самостійне життя. Зрозуміло, що наша суспільність очікує від молодих професіоналістів діяльности також і у нашому громадському секторі, що є природним і конечним продовженням громадської праці теперішнього покоління. Тому подвійно радіємо, коли наша молодь уже в роках навчання виказує свідомість своєї національної приналежности і зрозуміння обов'язків, які та приналежність на неї накладає.

Мирон Богдан Рабій

У травні цього року студент Мирон Богдан Рабій, син проф. Богдана Рабія і Ірини з Топольницьких, закінчив бакалярат у Колгейт університеті з відзначенням magna cum laude і був 14-им зчерги в компетиції між 625-ма студентами. Був відзначений нагородами в ділянці історичних студій за працю про „Український соціялістичний рух у 1918 р. на Україні" і за політичні студії — есеї. Став членом п'ятьох різних університетських почесних товариств, між іншим знаного „Фай-Бета-Капа". Впродовж студій був головним редактором студентської преси, директором публіцистики і членом студентської управи. Після вакацій Мирон вибирається на студії права у Філядельфії, Па., в Пенсильванійському університеті.

Початкову і середню освіту Мирон закінчив з відзначенням в ютицьких народних школах і в українській школі при парафії св. Володимира Великого, завершуючи навчання українознавства іспитом зрілости.

Як член УНС одержав допомогову стипендію від УНСоюзу і також від Колгейт університету на покриття оплати студій. Як студент і український юнак, Мирон брав активну участь у громадських імпрезах-концертах. Був членом 53-го куреня Пласту станиці Ютика-Сиракюзи. В Пласті був виховником молоді і булавним секретарем на пластових таборах „Нового сокола". Брав участь в ЮМПЗ на „Вовчій Тропі" і був учасником „Лісової Школи". Зараз вступив до старшого пластунства, куреня „Хрестоносці".

У колежді був членом концертової оркестри — скрипалем, а в українській групі Ютики був членом танцювального ансамблю молоді. В цьому році Мирон є членом Громадського Комітету 1000-ліття Християнства в Україні в секції публіцистики.

Треба зазначити, що під час його редакторства студентської преси в Колгейт поміщено там у пресі його дописи про дисидентів України, про українських націоналістів і УПА, а також інформаційні статті про Україну.

Радіючи гарними осягами Мирона, складаємо йому гратуляції і бажаємо дальших успіхів на правничому факультеті Пенсильванійського університету.

Ярослава Томич

Виставка ікон України

Одна з ікон виставки.

Виставка ця складається з фотографічних репродукцій 34-ох українських ікон, включно з деякими, які тепер знаходяться за Залізною заслоною.

Ця виставка подорожує по ЗСА, по Канаді та інших країнах у цьому ювілейному році. Вона випродукована Фундацією родини Чопівських у співпраці зі Славком Новицьким та експертами українського іконописання. Її вже оглянули тисячі у Вашінгтоні, Сієтлі, Міннеаполісі, Іллиной і в Канаді; вона покажеться у багатьох інших містах в 1988 році.

Виставку можна випозичити безкоштовно, а організатори, які хотять мати її для своєї громади, повинні замовити її якнаскоріше.

Фундація родини Чопівських з осідком у Вашінгтоні була заснована в 1986 році, а ціллю її є реалізувати культурні, релігійні і освітні проєкти, які відносяться до України і її народу.

Президент Фундації Юрій Чопівський, мол., надіється, що ця виставка досягне найширші кола американського суспільства і тим самим познайомить їх із багатою культурною і релігійною спадщиною українського народу.

Фундація також заініціювала і вже працює над довготерміновим проєктом усної історії. Це є відео-слуховий запис свідчень українців, які переживали радісні і важкі події в історії нашого народу, і якщо ми цих подій тепер не задокументуємо, вони пропадуть назавжди. Ці інформації будуть зібрані як джерела для істориків, академіків і зацікавлених дослідників. Ось деякі з тем, які порушує Фундація родини Чопівських: голод 1932-33 років, стара і нова еміграція, життя в кінці XX століття на українських землях, життя на селі сьогодні та багато інших.

Щоб замовити виставку „Українські ікони" та поінформуватися про проєкт усної історії, прошу звернутися до: Chopivsky Family Foundation — Lida Chopivsky, 1819 L St. N. W. Washington, D.C. 20036; тел. праця (202)955-3990; хата (202) 333-6693

Група українців присутніх у Білому Домі. Посередині родина Петра Рубана.

(Фота: Е. Іванців)

В НІЧ З ВІВТІРКА НА СЕРЕДУ на території англійської військової бази, розміщеної у західньонімецькому місті Дуісбург, вибухнули дві бомби. Вибухом поранені дев'ять англійських вояків, які спали у казармі. Вибуховою хвилею знесено частину даху казарми. Терористична організація Ірляндська республіканська армія негайно оголосила про свою причетність до цієї акції.

Нова...

(Закінчення зі стор. 2)

Змістом казки є епізод із життя лісових пожильців, а саме маленького зайчика-сирітки Пухнастика, якому в літній соняшний день сповнився перший рік життя. З того приводу лісові друзі — голуб Петрик, грак, дві вивірки, їжачок, мишка і бджілка влаштували йому несподіванку — гостину з подарунками, тортом із морквиною посередині й співом многоліття. Було багато радости, сміху й веселощів, а зайчик-ювілят був зворушений виявом приязни.

Віршовий переклад С. Кузьменко дуже дбайливий, хоч у двох місцях трапилося накопичення трьох приголосних — „бджіл й метеликів"... та „повернувсь й гукає", що створює перебій у читанні. Неправильно вжите слово „хвилька" в часовому значенні, замість „хвилинка", бо „хвилька", це мала хвиля на воді.

Варто було б теж пояснити назви тварин та деякі трудніші чи рідко вживані слова й звороти, як „грак", „розлоговітний", „ліс зашумно шелестів".

Це не принижує вартости книжки і, хоч вона переклад з чужого, то за браком рідних авторів, варто нею послужитися в виховно-навчальному процесі малят.

Ціна книжки 14 дол.; замовляти: Ukrainian Book, 16 Rivercrest Rd., Toronto, Ont. M65 4H3 Canada.

Поезія...

(Закінчення зі стор. 2)

Страшні слова, коли вони мовчать.

Найтяжча кара звалася життям.

Іди туди і віку там дожий —
у землю рідну, де ти всім чужий.

Знаходимо в її поезіях і сатиру, іронію, сарказм.

Аякже, Смерть усе таки це празник,
який буває раз в житті.
Які шляхетні прізвища тут панські:
Бидловські, Козєбрадські, Себастьянські.
Яка в них гідність чується велика! —
Рех Яблонський і Тадеуш Пика.

А ось, як вона глузує з назви тюремної церкви:

Вона в Полтаві гарно так зоветься —
„Усіх Скорбящих Радості". Авжеж.

З уїдливою насмішкою передає вона розмову катів, що викололи очі князеві Василькові:

Не убитий на смерть, не поламані в нього ребра.
Навіть ось розв'язали, щоб легше було йому.
Бо куди ж він втече...
Та й навколо ж ліси,
Там же звірі в лісах, а тут усеж таки люди.

Ми відчуваємо велику естетичну насолоду, читаючи поезії Ліни Костенко, а крім того ми глибше пізнаємо свою історію, свій нарід, психологію людини, пізнаємо себе, ширше пізнаємо світ. Читаючи її поезії, ми не мусимо догадуватись — тут строга логічність, послідовність думки, і жодних модерних викрутасів.

Слово поезія у грецькій мові означає — творчість. У переносному значенні ми вживаємо це слово, коли говоримо про щось гарне, красиве, коли говоримо про висохудожній прозовий твір, кажемо, що це поезія в прозі. Поезія — це музика, це щось небесне, божественне. Ліна Костенко каже, що „Поезія — це свято, як любов".

Поезія — це завжди неповторність,
якийсь безсмертний дотик до душі.

У СВОЄМУ ПЕРШОМУ виступі на суді у Франкфурті, що почався минулого тижня, Мохаммед Алі Хамаді, якого обвинувачують у захопленні літака компанії TWA в 1985 році, заявив, що раніше він був у рядах ливанської міліції „Амаль" і від 1980 до 1982 року брав участь у вуличних боях в Бейруті. „Я був змушений носити зброю, — сказав він. — Я хотів боротися проти Ізраїля". За словами Хамаді, в загонах міліції „Амаль" він пройшов військову підготову і навчився стріляти з реактивного ґранатомета. М. Алі Хамаді признався, що торік він незаконно перевіз у Західню Німеччину вибухівку.

ПЕРЕБУВАЮЧИ ТЕПЕР У Вашінгтоні, прем'єр Кувайту Шейк Саад аль-Абдуллаг аль-Сабаг заявив, що він буде старатися, щоб Сенат анолював своє попереднє рішення в справі заборони продажу Кувайтові різного типу ракет. У своїй промові в Крайовому пресовому клюбі він сказав, що це буде свого рода „барометром приязні і співпраці" між нашими країнами". Можна сумніватися чи йому власться це зробити. Члени Палати Репрезентантів чваняться тим, що в них вже є 114 голосів, щоб зовсім відкинути листу зброї, що її хоче закупити Кувайт від Америки, мотивуючи це тим, що Кувайтові не потрібно такої кількости чи якости зброї для самооборони.

МАЙКЛ ДУКАКІС ЗІ СВОЇМ новонайменованим партнером, сенатором Ллойдом Бентсеном з Тексасу, розпочали перші кроки своєї спільної виборчої кампанії у Вашінгтоні. Там зразу на самому початку натрапили на перше незадоволення ображених прихильників Джессі Джексона. Не зважаючи на це, М. Дукакіс не вибачався за свій вибір, як також перед ніким не оправдувався чому не вибрав Джексона. Все таки виступаючи перед неграми старався злагіднити ситуацію, своїми натяками на те, що Дж. Джексон є йому потрібний як партійний діяч у виборчій кампанії.

ПІСЛЯ ТОГО ЯК виконком Ради депутатів Нагірно-Карабахської автономної области одноголосно (при одному, що утримався) прийняв рішення про вихід зі складу Азербайджанської ССР, приєднання до Вірменії і перейменування области в Арцахську, в Баку була скликана надзвичайна сесія Верховної Ради Азербайджану. Сесія постановила анулювати рішення обласної ради, назвавши його неконституційним і протизаконним. У прийнятій резолюції, зокрема, сказано: „Обласна Рада народних депутатів порушила принципи законности, іґноруючи принцип обов'язковости рішень вищестоячих органів совєтської влади". Кореспондент агентства Ассошіейтед Пресс у Москві Ендрю Кеттел пише, що Степанакерт, столиця Нагірного Карабаху, фактично перебуває в стані облоги. Не працюють промислові підприємства і транспорт. Достава продуктів і предметів першої необхідности з Азербайджану повністю припинена. Мешканці Степанакерту самі печуть хліб, а селяни з сусідніх сіл привозять до міста молоко.

ОРГАН ЦК КОМПАРТІЇ Чехо-Словаччини газета „Руде Право" виступила з різкою критикою засобів масової інформації країни, які неточно і з великим запізненням написали про аварію військового гелікоптра, яка сталася позаминулого четверга в 70 милях від Праги. Перші повідомлення про аварію появилися у пресі лише через п'ять днів. Як повідомляють, чехо-словацький військовий гелікоптер, який використовувався для тренування парашутистів, упав у водоймище і затонув. Залога гелікоптера була врятована відпочиваючими, які плавали на водоймищі на човнах. Один вояк, що був у гелікоптері, так і не був знайдений. Із-за несвоєчасного і неповного висвітлення цієї події, пише газета, серед населення почали розповсюджуватися чутки про те, що гелікоптер, який впав, став причиною численних жертв серед відпочиваючих.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

ОЛІМПІЙСЬКІ НАДІЇ СПОРТОВОЇ УКРАЇНИ

З кожним днем зближається XXIV Олімпіяда, яка в цьому році відбудеться у столиці Південної Кореї Сеулі.

Більшість країн світу підготовляють свої спортові репрезентації до цього найбільшого свята спорту. Подібно до зимових Олімпійських Ігрищ, що пройшли в Калґарі, до Сеулю, крім таких спортових потуг, як ЗСА, Китай, Західня і Східня Німеччини приїдуть спортовці менших народів і багато тих, що ще недавно перебували в колоніяльному стані. Як правило, всі на цьому великому форумі є рівними, усі можуть добитися успіху.

Підготовляються до цих чергових Олімпійських Ігрищ теж спортовці поневоленої України. На жаль, для них доля лукава, вони і цим разом будуть змушені виступати в ролі слуг диявольської імперії, якою усе ще залишається червона Росія. Недавно згадав про цю підготову українських спортовців спортовий журналіст в Україні Петро Римаренко. Подавши численні імена спортових вихованців України (яких, очевидно, будуть пересівати спортові політруки), що є кандидатами до Олімпійської збірної, Римаренко закінчив свій огляд таким сумним реченням: „Найкращі атлети України і інших національних республік ввійдуть до Олімпійської дружини СССР. Тому що СССР є членом Міжнародного Олімпійського Комітету і інших Міжнародних спортових федерацій, а Україна, або, наприклад, Білорусія не є членами цих органів, олімпійська дружина, як і в попередніх Олімпійських Ігрищах, буде змагатися як „один дружній колектив, обороняти краски СССР". Чому Україна, Білорусія і інші національні республіки не належать до Міжнародного олімпійського комітету, який, до речі, дуже радо б їх прийняв, Римаренко, очевидно, не згадав. Ґорбачовська „гласность" усе ще не дійшла в Україну.

В цьому випадку краще показали себе латиші, які напередодні конференції Комуністичної партії СССР, між іншим ясно і недвозначно висунули домагання до верховодів червоної імперії, що поруч інших свобід вони вимагають права, щоб їх спортовці могли репрезентувати Латвію на міжнародній спортовій арені і Олімпіяді самостійно. Чи і коли спортова Україна піде слідами Латвії, важко сказати. Але факт, що багато спортовців України мріють репрезентувати свою батьківщину окремо, загальновідомий.

Україна виховує велику кількість спортовців міжнародної кляси, на жаль, ними розпоряджають московські спортові політруки і спортовці змушені бути спортовими слугами червоної Росії. Ці політруки дбають і про те, щоб осяги цих спортовців йшли на конто Росії.

Так воно буде і на цьогорічній Олімпіяді. Потенційними кандидатами до Олімпійської збірної СССР нині є такі українські спортовці: **Геннадій Авдієнко** з Одеси, легкоатлет в скоку у височінь, Сергій Бубка з Донецька, легкоатлет в скоку з жердиною, Надія Оліваренко з Одеси, легкоатлетка в бігу 800 м, Юрій Тамм з Києва, легкоатлет в меті молота, Ольга Бризгін з Ворошиловграда, легкоатлетка в бігу 400 м, Марія Пінігин з Києва, легкоатлетка в бігу 200 м, Віктор Брезгін з Ворошиловграду і Ірина Слюсар з Дніпропетровська, легкоатлети в спринтерському бігу, Тетяна Самоленко з Запоріжжя, легкоатлетка в бігах 1500 і 3000 м, Сергій Лаєвський з Дніпропетровська, легкоатлет в скоку у довжінь, Лідія Левандовська з Івано-Франківська, легкоатлетка в ході 10 км, Сергій Процишин зі Львова, легкоатлет в ході 50 км, Дмитро Ковцун з Києва, легкоатлет в меті диском, Ольга Стражева з Запоріжжя, Оксана Омелянчик з Кіровоградщини, гімнастика.

У веслярському спорті і яхти — Віталій Дирдира, Владислав Акименко і Валентин Манків, Георгій Шайдико, Сергій Приймак з Нікополя, Константин Гордейко і Олексій Черниш з Києва, Ляриса Москаленко і Ірина Черняховська з Дніпропетровська, Володимир Романишин з Шахтарська, Світляна Мазій і Тамара Чичкан з Дніпропетровська.

Українські атлети будуть брати теж участь в плаванні: Вадим Ярощук з Кривого Рога, Володимир Ткаченко з Черкас, Едвард Петров з Запоріжжя, Світляна Копчик з Полтави і Олена Осадчук з Дебальцева. З молодших мають можливість бути вислані Володимир Ковальський з Києва, Валерій Лозик з Шахтарська і Олена Дубинець з Дніпропетровська.

З чолових борців буде змагатися в Сеулі Сергій Бєлоглазів в Києва, він багатократний чемпіон СССР, Европи і світу, як теж минулої Олімпіяди у Москві.

В наколесницькому спорті виступатиме 29-річна Наталія Крушельницька з Києва і Олександер Федюн з Харкова.

Особливо чисельно виступатимуть українські спортовці в дружинових спортах. Так в жіночому ручному м'ячі в збірній СССР у великій більшості змагатимуться багатократні чемпіонки СССР і Европи: Ірина Малько, Наталія Митрюк, Таміла Олексюк, Євгенія Товстоган, Ольга Семен, Світлана Манко, Лариса Карло, Тетяна Горб, Валентина Зубко, Марина Базан і Зінаїда Турчин, усі з славнозвісної дружини Київського „Спартака".

У чоловічу відбиванку буде включений Юрій Панченко з Києва і Юрій Сорокалет з Одеси. У збірній з футболу — Олексій Михайличенко з Києва, Володимир Лютий і Вадим Тищенко з Дніпропетровська. В збірній жіночої дружини трав'яного гокею — Тетяна Жук, Олена Кузнецова, Наталія Красник і Зоя Валуйська, усі з Борисполя.

У збірній фехтування: Тетяна Чернявська з Запоріжжя (чемпіонка світу), Михайло Тишко з Харкова і Сергій Кравчук з Києва. У збірній з водного польо: Віктор Берендюта, Микола Смирнов і Павло Прокопчук — усі зі Львова.

Як вже згадано, усі названі спортовці з України будуть змушені ще пройти через кагебівське „сито" і, можливо, дехто з них відпаде із списка Олімпійської збірної імперії. Усі пройдуть „перемивання мозгів", щоб були приготовані на різні несподіванки, що можуть трапитися поза спортовими виступами, як, наприклад, зустрічі з українцями, які перебувають у вільному світі.

Поданий список українських спортовців, кандидатів до Олімпійської збірної СССР, ще раз пригадує нам, що на міжнародній арені Україна може вповні конкурувати з найбільшими спортовими потугами світу.

О. Твардовський

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

ІВАН СТИРАНКА, член УНС Відд. 16-го Т-ва „Просвіта" в Спрінг Веллі, Н.Й., помер 31-го травня 1988 року на 78-му році життя. Нар. 1909 року в Батлер, Па. Членом УНС став 1935 року. Залишила у смутку дружину Марію, доньку Маріяну, сина Івана, внуків Лісу, Юлію та Христину і дальшу родину на Україні. Похорон відбувся 2-го червня 1988 року на цвинтарі св. Антонія в Нанет, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ІВАН КОВАЛЬ, член УНС Відд. 266-го ім. Івана Франка в Амстердамі, Н.Й., помер 19-го червня 1988 року на 78-му році життя. Нар. 1910 року в селі Розгірче, пов. Стрий, Україна. Членом УНС став 1952 року. Залишив у смутку дружину Тетяну, дві дочки Анну і Степанію з родинами, дванадцять внуків і три правнуки та ближчу і дальшу родину в ЗСА і в Україні. Похорон відбувся 21-го червня 1988 року на цвинтарі св. Миколая в Амстердамі Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Володимир Варшона, секр.

МИКОЛА ВОЛОШИН, член УНС Відд. 161-го ім. св. Василія в Емброджі, Па., помер 19-го червня 1988 року на 74-му році життя. Нар. 9-го грудня 1914 року в Зах. Україні. Членом УНС став 1971 року. Залишив у смутку сина Петра з дружиною Діяною, дочку Стефанію Росс і четверо внуків. Похорон відбувся 23-го червня 1988 року на укр. цвинтарі свв. Петра і Павла в Емброджі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ІВАН ГНАТІВ, член УНС Відділу 63-го Т-ва „Січ" у Форд Сиґі, Па., помер 11-го червня 1988 року на 78-му році життя. Нар. 23-го червня 1909 року у Форд Сиґі, Па. Членом УНС став 1928 року. Залишив у смутку дружину Мері і дочку Анну Фурлано. Похорон відбувся 15-го червня 1988 року на укр. цвинтарі Св. Марії у Форд Сиґі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Михайло Турко, секр.